

Optimaal melken met roodbonte koeien

De ligboxen zijn opgesteld in dwarsopstelling

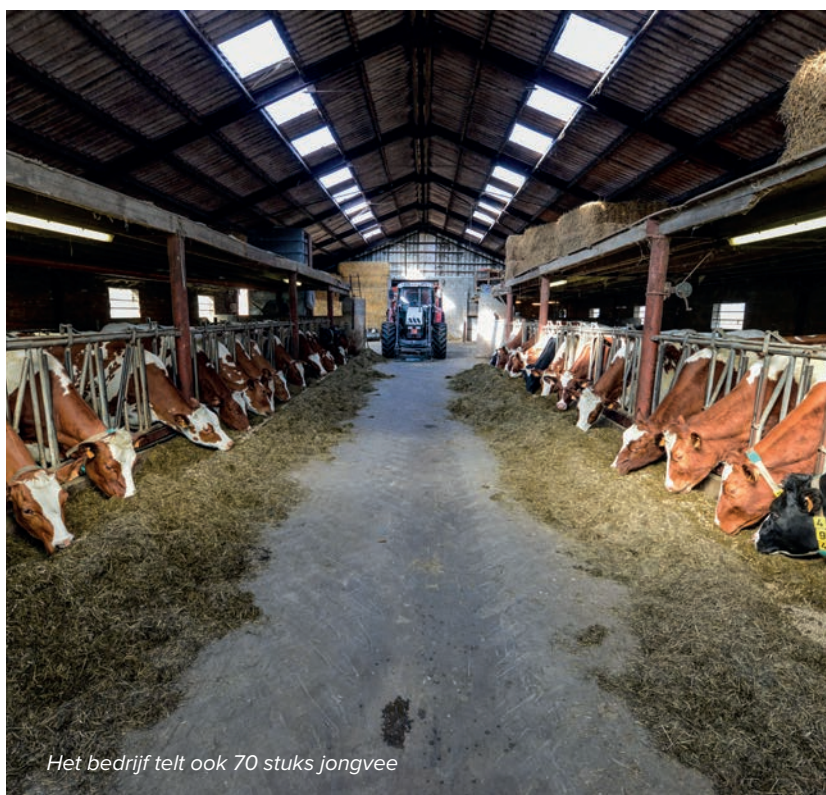
De melkstal werd in 2017 vervangen door een melkrobot

BEDRIJFSPROFIEL

eigenaar	Pascal Devos
plaats	Geraardsbergen
aantal koeien	70
aantal stuks jongvee	70
melkproductie	9500 kg melk
dagproductie	180 kg vet en eiwit
teelten	35 ha gras, 16 ha mais, 6 ha gras-klover, 4 ha winter tarwe, 4 ha suikerbieten

Het bedrijf telt ook 70 stuks jongvee

Het erosiegevoelige weiland in het teeltplan vergt een specifieke aanpak. Melkveehouder Pascal Devos uit Geraardsbergen probeert dat weiland ondanks die beperking maximaal in te zetten. Maximaal beweiden en gebruik van hooi vormen zo twee belangrijke pijlers in het bedrijfsmanagement.

TEKST ANNELIES DEBERGH

Wie Geraardsbergen zegt, denkt meteen aan 'De Muur', jarenlang ijkpunt in de Ronde van Vlaanderen. Het glooiende landschap van de Vlaamse Ardennen is ook de thuishaven van Pascal en Inge Devos en hun kinderen Brinn en Lins. Al vanaf de weg is de Wambashoeve aangegeven: het bedrijf is geregistreerd als bezoekboerderij in de provincie Oost-Vlaanderen en telt sinds 2004 een vakantiewoning als neventak. Het hoevertoerisme is in de loop der jaren bewust losgekoppeld van het bedrijf. 'Gasten ko-

men soms juist wel of ook wel eens helemaal niet voor de koeien', begint Pascal. 'Door de looplijnen van de vakantiegangers los te koppelen van het actieve bedrijf is het juist gemakkelijker om met bezoekers om te gaan. Er is een eigen tuin voor de gasten en ze kunnen ook het bedrijf bezoeken en/of "meehelpen".'

Een jaar automatisch melken

Melkveehouder Pascal Devos (47) zet in grote lijnen de arbeid alleen rond, met nog wat hulp van zijn ouders.

In de laatste fase van de opfok met onbeperkte melkverstrekking krijgen de kalveren nog twee voerbeurten melk per dag

Juist omdat hij de arbeid zo veel mogelijk alleen rondzet, vond hij het melken een grote belasting geworden en werd de tandemmelkstal uit 2006 begin 2017 vervangen door een melkrobot. 'Er is meer dan het bedrijf alleen', beklemtoont Pascal. 'Ik vind het belangrijk om daarnaast nog andere, vooral sportieve activiteiten te hebben. Door ook op andere vlakken bezig te zijn kan ik er met een fris hoofd zeven dagen op zeven tegenaan.' De melkrobot zorgt voor een lagere arbeidsdruk. 'Ik ben sindsdien niet vrij van werk, maar bezit wel de vrijheid om dat werk in te delen', vindt de Oost-Vlaamse melkveehouder. 'Automatisch melken zorgt voor een arbeidsbesparing, maar ik kan wel begrijpen dat dit geen systeem is dat iedereen past. Tussen robot, boer en koeien moet een soort wisselwerking ontstaan, dat is niet voor iedereen weggelegd.'

Erosiegevoelig weiland

De melkveestapel telt 70 hoofdzakelijk roodbonte melkkoeien, de jongveestapel heeft ongeveer dezelfde omvang. 'Ongeveer de helft van de vaarzen wordt verkocht', geeft de fokker aan. Sinds kort komen er nog amper witblauwe kruisingsstieren binnen. 'Alle vaarskalveren blijven en kalven hier ook allemaal. Na twee of drie weken wordt een deel van de gekalfde vaarzen verkocht naar andere bedrijven.'

De keuze om breed jongvee aan te fokken is bewust en gebeurt vanuit de overweging het grasland optimaal te benutten. 'Een groot deel van het weiland kleurt rood of paars op de erosiekaarten en is dus erosiegevoelig gebied. Een deel is honderd procent niet te ploegen, niet met drijfmest te bemesten of niet te maaien. Die zeer hellende percelen zijn ideaal voor jongveeopfok of droogstaande koeien.'

Het extensieve weiland vergt een ander type van boeren, ervaart Pascal Devos. Hij maakt daarom maximaal gebruik van beweiding, ook bij de melkkoeien. 'Zodra het droog genoeg is, gaan de koeien naar buiten. Inscharen van de percelen gebeurt afhankelijk van de draagkracht van de grond.' Dat betekent compromissen maken.

'Soms moet ik omwille van de natte ondergrond sneller roteren bij het inscharen en dat maakt dat ik niet altijd kan streven naar een optimale benutting van het gras.' Gemiddeld verblijven de koeien in de zomermaanden 20 tot 25 dagen binnen. 'Einde juni, begin juli worden alle koeienweiden gemaaid en wordt er hooi gemaakt. Taaier gras levert sneller hooi en dat gebruik ik graag voor het oudere jongvee in combinatie met voordroog in de winter.'

Blinken met afgetrainde lijven

De jongveeopfok krijgt veel aandacht. 'Een pasgeboren kalf krijgt zo snel mogelijk drie tot vijf liter biest', luidt het. De biest wordt altijd voldoende warm verstrekt, rond de 40 graden Celsius. 'Ik merk dat warme biest altijd beter wordt gedronken.'

Na één dag krijgen de kalveren melk met de speenemer, aangezuurd en ad lib. verstrekt. Zes weken later gaat de melkgift over naar twee voerbeurten om verder af te nemen en richting acht tot tien weken kalveren te spenen. Kalveren krijgen al na een paar dagen toegang tot hooi en krachtvoer. Van hoge kwaliteit hooi gaat het vervolgens naar goede voordroogkuil. 'Op vier tot zes maanden presenteren de kalveren dan vaak iets minder in vergelijking met een opfok op basis van het melkkoeienrantsoen, maar dat stoort me niet. Als ik ze op vijftien tot twintig maanden zie blinken met voldoende afgetrainde lijven: dat vind ik belangrijk. Dan moeten ze er staan, klaar om binnenkort melk te produceren.'

Vanaf veertien maanden worden de pinken geïnsemineerd. 'Vaarzen kalven gemiddeld op 25 maanden. Dat zou misschien een maand eerder kunnen, maar ik hecht veel belang aan voldoende gewicht bij het insemineren.'

Hooi als gezondheidsvoer

Jaarlijks wint Pascal Devos makkelijk tot veertien hectare hooi per jaar. Naast het buitenbehoop krijgen de koeien mais en eiwitkern en ook in de zomer twee tot tweeënhalve kilo hooi per koe per dag. Vorig jaar werden wel honderd pakken hooi vervoerd aan de koeien.

‘Hooi wordt niet gemengd in het rantsoen, maar gewoon apart verstrekt. Hooi kost zeker niet meer dan balen voordroog en het corrigeert de structuurwaarde van het rantsoen. Hooi van goede kwaliteit zie ik als een echt gezondheidsvoer.’

In de wintermaanden bevat het rantsoen meer ingrediënten. Naast 15 kg voordroogkuil, 6 kg perspulp, 29 kg maiskuil en 2,5 kg eiwitkern bevat het rantsoen ook 120 gram mineralen, 80 gram krijt en 100 gram bicarbonaat. In warme perioden wordt het bicarbonaat verdubbeld, of zelfs verdriedubbeld. ‘Warmtestress voorkom ik liever.’ Voor de rest varieert het rantsoen weinig, zelfs over de jaren heen is er amper variatie. ‘Enkel de hoeveelheid of de soort eiwitkern kan licht wijzigen.’

Pascal Devos kiest er bewust voor om niet al heel vroeg te maaien bij graswinning, wel geeft hij twee keer stikstof voor het eiwitgehalte. ‘Ik kies liever voor een voordroogkuil met gepast drogestofgehalte. Oud gras moet het zeker niet worden, maar ook geen te jonge graskuil, zo hoef ik ook geen structuur meer toe te voegen in het rantsoen.’ Veel van de kennis van teelten en gewassen deed Pascal op in de periode dat hij nog als vertegenwoordiger uit huis ging werken. ‘Door die handel in meststoffen, sproeistoffen, zaai­zaden en voeders heb ik veel bedrijven kunnen zien. Zo voel je aan wat goed of juist minder goed is en leer je ook zien wat voor invloed de soort grond heeft op de bedrijfsvoering. Er is niet één manier om tot een goed resultaat te komen.’

Goed presteren op lange termijn

In de fokkerij investeert Pascal Devos veel tijd. ‘Bij de start van het bedrijf had ik nul ervaring op het gebied van fokkerij. In de beginjaren moest ik echt koe per koe, stier per stier ontleden.’ Het fokdoel heeft hij inmiddels glashelder. ‘Ik wil sterke koeien, niet per definitie topexterieur- of topmelkkoeien, maar koeien die goed doorgroeien en sterk presteren op lange termijn.’ Mooie koeien zijn aardig meegenomen. ‘Ik melk graag mooie koeien op voorwaarde dat ze ook melk geven.’

De focus ligt op kilogrammen vet en kg eiwit, in combinatie met correcte exterieurcijfers. ‘Ik kijk naar elke individuele koe, tracht de minpunten te zien en probeer die vervolgens maximaal te compenseren.’

De voorbije boekjaren scoorde het bedrijf telkens een plek onder de hoogste exterieurbedrijven van Vlaanderen. ‘Een excellente koe hebben we nog nooit gehad, maar wel verschillende koeien met 88 en 89 punten’, zegt Pascal. Onder meer van Maicon, Franklin, Valentino, Colorado, Danillo, Aram en Classic lopen dochters bij de koeien. De jongere generatie telt nakomelingen van Delegate, Finder, Brasil, Sylvester, Carnival en Novastar. Op dit moment krijgen Wisent, Brekem, Prestige, Ranger, Esperanto en Janko kansen. Voor de partnerkeuze maakt hij gebruik van FokkerijData Plus van CRV. ‘Dit helpt me enorm om de genetisch te verwachten fokwaarden vlugger en juister in te schatten, ook al bij de eerste inseminatie van de vaarzen.’

Het stiergebruik blijft gericht op roodbont, al is een verdere trend naar zwart onvermijdbaar meent Pascal. ‘We komen van het Oost-Vlaams witrood als basis zo’n twintig jaar geleden en alles is eigen fokkerij. Vijftien tot twintig procent van de koeien is nu zwartbont, vaak met roodfactor, maar dat wordt wellicht meer in de toekomst. Ik blijf voorkeur hebben voor roodbonte koeien.’

De fokker geeft aan soms moeite te hebben met de continue vergelijking tussen rood- en zwartbont. ‘Misschien moeten we de rassen onderling minder vergelijken en meer uitgaan van de kracht van de koeien. Roodbonten zijn iets gezonder, vaak iets sterker en geven iets meer eiwit. Er zijn verschillende manieren om een goede stal koeien te fokken.’

180 kg vet en eiwit per dag

De komende jaren komt het accent op de Wambashoeve op het verder optimaliseren van de bedrijfsresultaten, met als uitgangspunt maximaal de ene robot te benutten. ‘Vroeger molk ik 135 tot 140 kg vet en eiwit per dag en sinds de melkrobot is dat niveau gestegen tot ongeveer 180 kg vet en eiwit per dag met dezelfde stal.’ Momenteel ligt de dagproductie op 30,5 kg melk en dat wil Pascal nog verder verbeteren, liefst zonder toe te geven op de gehalten. De huidige melkleveringen staan voor 47,1 gram vet en 37,5 gram eiwit per liter melk. ‘Uiteindelijk is het de bedoeling om zo veel mogelijk kilogrammen vet en eiwit te leveren. Daar ga ik voor.’ Daarbij hoopt hij ook weer tijd vrij te kunnen maken voor keuringen. ‘Keuringen maken deel uit van je vak en je komt andere mensen uit je vakgebied tegen.’ Toegeven op het eigen fokdoel gebeurt daarvoor niet. ‘Ik ga altijd naar fokveeshows met de koeien waar ik zelf ook honderd procent achter sta. Ik doe geen afstand van mijn eigen visie op fokkerij om hoger te scoren op een prijsskamp. Ik beleef evenveel plezier van een correcte tweede of derde plaats.’ |

Maicondochter met 12.336 kg melk met 4,31% vet en 3,73% eiwit in 305 dagen

